

सत्यमेव जयते

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन

भंडारा जिल्हा

१९९०-९१

अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय
महाराष्ट्र शासन
मुंबई

फक्त कार्यालयीन उपयोगाकरिता

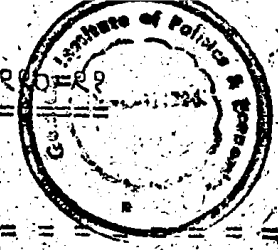
जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन

जिल्हा : भंडारा

१९९० = ९१

अर्था व सांख्यिकी संचालनालय,
महाराष्ट्र शासन,
नियोजन विभाग,
मुंबई

दुष्टीक्षोपात, जिल्हा

अ.क्र.	वर्ग	परिमाण	मंडारा जिल्हा	महाराष्ट्र राज्य
१	२	३	४	५

[स्क] प्राथमिक रचना

अ] भौगोलिक स्थान

१] उत्तर अक्षांश	अंश	२०.३१ते२१.३८	१६.४ते२२.१
२] पूर्व रेखांश	अंश	७९.२७ते८०.४२	७२.६ते८०.९

ब] हवामान

१] किमान तपमान	सेल्सियस	[१९९०] ८.८	[१९८९] ०.७
२] कमाल	सेल्सियस	[१९९०] ४७.१	[१९८९] ४८.६
३] पर्जन्य [सरासरी १९९०]	मि.मी.]	१५६८.२	उ. ना.

क] प्रशासकीय विभाग [१९९१]

१] तालुके	संख्या	१३	३०३
२] पंचायत समित्या	संख्या	१३	२९८
३] टंचाईग्रस्त तालुके	संख्या [२०१९१]	३	३८
४] एकात्मिक ग्रामीण विकास प्रकल्प गट	संख्या	१३	२९८
५] गावरे	संख्या	७	३०५
६] गावे. [स्कूणो]	संख्या	१७७४	४१८३५
१] निर्जन	संख्या	१५०	२४७९
२] वस्ती असलेली	संख्या	१६२४	३९३५४
७] क्षेत्रफळ	चौ. कि.मी.	२२१३	३०७७१३

[दोन] प्रशासकीय संस्था [३१.३.१९९१]

१] पंचायत समित्या	संख्या	१३	२९८
२] महानगरपालिका	संख्या	=	११
३] नगरपरिषदा	संख्या	५	२२८
४] कटक मंडळे	संख्या	=	=
५] ग्रामपंचायती	संख्या	१०३८/४ ग्राममंडळे	[x] २५५२
६] पोलीस स्टेशन्स [३१.१२.९०]	संख्या	२४	८९८ [३१.१२.९०]
७] पोलीस आजूट पोस्ट [३१.१२.९१]	संख्या	१७	१४२६ [३१.१२.९०]

[पुढे चालू]

१	२	३	४	५	६
[तीन] लोकसंख्या १९९१					
१]	ग्रामीण लोकसंख्या	आकडे हजारात	१८२७	४८२५२	[१९९१]
२]	नागरी लोकसंख्या	=="	२७७	३०४९६	[१९९१]
३]	एकूण लोकसंख्या	=="	२१०४	७८७४८	[१९९१]
४]	अनुसूचित जातींची लोकसंख्या	=="	१७२	४४८०	[१९८१]
५]	अनुसूचित जातींच्या लोकसंख्येची टक्केवारी १९८१	टक्केवारी	९.७५	७.१४	
६]	अनुसूचित जमातींची लोकसंख्या [१९८१]	आकडे हजारात	२९८	५७७२	
७]	अनुसूचित जमातींची लोकसंख्येची टक्केवारी १९८१	टक्केवारी	१६.२३	९.१९	
८]	पुरुष [१९९१]	आकडे हजारात	१०५७	४०६८६	
९]	स्त्रिया [१९९१]	आकडे हजारात	१०४६	३८०६२	
१०]	एकूण पुरुष प्रमाण [१९९१]	१,००० पुरुषांमध्ये स्त्रियांचे प्रमाण	९८९	९३५	
११]	घनता	दर चौ. कि. मी. क्षेत्रातील लोकसंख्या	२२८	२५६	
१२]	साक्षरतेचे प्रमाण १९८१				
१]	एकूण	टक्केवारी	४३.९२	४७.१८	
२]	पुरुष	टक्केवारी	५८.३१	५८.७९	
३]	स्त्रिया	टक्केवारी	२९.४९	३४.७९	
४]	राज्यामध्ये जिल्ह्यांचा क्रमांक	संख्या	१६	-	
[चार] कृषी [अस्थायी]			[१९८५-८६] [१९८९-९०]		
१]	भौगोलिक क्षेत्र	हजार हेक्टर	९२८	३०७५८	
२]	जंगलव्याप्त क्षेत्र व त्यांची भौगोलिक क्षेत्रांशी टक्केवारी	=="	२२८	५४०४	[२४.५६] [१७.५९]
३]	शेत्यांची उपलब्ध नसलेली जमीन				
अ]	बिगर शेत्या वापराखालील जमीन	=="	७१	१०८९	
ब]	प्रडित आणि लागवडी लायक नसलेली जमीन	=="	३३	१७२१	
	एकूण [अ + ब]		१०४	२८१०	

[x] गट ग्राम पंचायती धंस

४] पडित जमीनी व्यतिरिक्त इतर लागवड न केलेली जमीन			
१] कायम गुरे चरण आणि इतर	हजार हेक्टर	१०६	१५२९
२] झाडे झुडुपाखालील जमीन	== " " ==	१३	१८०
३] लागवडी योग्य परंतु पड जमीन	== " " ==	२५	१०२८
५] पडीत जमीन			
१] चालू पड	== " " ==	१३	८८३
२] इतर पड	== " " ==	३४	१००१
६] पिकाखालील क्षेत्र			
१] पिकाखालील निव्वळ क्षेत्र	== " " ==	४०५	१७९२३
२] हसोटा क्षेत्र	== " " ==	१०८	२३२९
३] रूकण पिकाखालील क्षेत्र	== " " ==	५१३	२०२५२
७] ओलीत क्षेत्र			
१] निव्वळ ओलीत क्षेत्र	== " " ==	१४४	२४६५
२] रूकण ओलीत क्षेत्र	== " " ==	१५८	३१९१
८] महत्वाचे पिकाखालील ओलीताचे क्षेत्र [अन्नधान्ये]	== " " ==	१५१	१४३९९
९] वहिते धारण जमीन १९८५=८६ [अंतिम]			
१] २ हेक्टरपेक्षा कमी	संख्या ["००"]	२१८५	४५४२५
२] २ ते १० हेक्टर	== " " ==	६०४	३२९७२
३] १० हेक्टर पेक्षा जास्त	== " " ==	३१	२४२२
१०] जमीन महसूल वसुली [१९९०-९१] लाखा रुपये		७.३३	६१६४
११] जिल्हा परिषदा चा उपकर	हजार रुपये	६०९२	१५२५००
[१९९०=९१]			
१२] पंचायत समित्यांचा उपकर	== " " ==	७१२५	६२९५७
[पाच] पशुसंवर्धन [पशुगणना १९८७]			
[अस्थायी]			
१] पशुधान	संख्या हजारत	१२१३	३४२५५
२] गाई व बैल	== " " ==	७४६	१६९०४
३] म्हशी व रेडे	== " " ==	१५०	४७५६
४] मेंढ्या	== " " ==	३	२८७३
५] शोळ्या	== " " ==	२९६	९१९१
६] कोंवड्या व वदके	== " " ==	६७३	२४४४०

[४]

[सहा] सहकार [१९९०=९१]

१] सहकारी संस्था	संख्या	१८९५	१०४६२०
२] प्राथमिक कृषी सहकारी पत संस्था	="="="	६७३	१२५६५
३] प्राथमिक कृषी सहकारी संस्था	संख्या हजारात	१८८	८११६
४] कुर्घा शाळा संख्या	संख्या	२५७	१४०६२
५] प्राथमिक कृषी पत संस्थांनी दिलेले कर्ज	रु. कोटीत	६.७१	७७५

[सात] जलसिंचन "३०.६.९१ रोजी] पूर्ण झालेले पाटबंधारे प्रकल्प व खालिल लाभ क्षेत्र

१] मोठे प्रकल्प लाभ क्षेत्र	संख्या	२	२१
	हजार हेक्टर	१०२	उ. ना.
२] मध्यम प्रकल्प लाभ क्षेत्र	संख्या	११	१७१
	हजार हेक्टर	१०६	उ. ना.
३] लघु प्रकल्प [पृष्ठ भाग] लाभ क्षेत्र	संख्या	५०४५	१५४५
	हजार हेक्टर	८८	उ. ना.
४] सिंचन विहीरी खाली भाजणारे क्षेत्र	="="="	८	१२९५
	="="="	[८५=८६]	

[आठ] उद्योग [डिसेंबर १९९०]

१] नोंदणीकृत कारखान्यांची संख्या	संख्या	४२८	२७४६५
२] नोंदणीकृत चालू कारखान्यांची संख्या [उत्पादन चालू असलेले]	="="="	४७०	२३४१०
३] साखार कारखान्यांची संख्या [चालू असलेले खाजगी धारण]	="="="	१	१४०
४] साखार कारखान्यातील साखारेचे उत्पादन	हजार टन	१०	४१२४ [सप्टे. ९१]
५] सर्व सूत गिरण्यांची संख्या	संख्या	=	१२२

[नऊ] वीज [३१.३.१९९१]

१] वीज पुरवठा केलेली गावरे व खोडी	संख्या	१७३३	३२६६१
२] विद्युतीकरण झालेल्या गावांची संख्या	संख्या	१७२६	३२४१३
३] वीज पुरवठा केलेले पंप संघ [९०=९१] संख्या	हजारात]	१९	१६१५
४] गीवर गॅस संयंत्रे [३१.३.१९९१]	संख्या	१७०५२	३४८३६

* हया संख्येत भूतपूर्व मालगुजारी तलावाचाही अंतर्भाव आहे.

[दहा] सार्वजनिक आरोग्य [१९९०]

क्र.सं.	विवरण	संख्या	१९९०	१९९१
१]	रुग्णालये	संख्या	१६	७६८
२]	दवाखाने	संख्या	७९	१८९६
३]	प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	संख्या	६४	१६७२
४]	प्राथमिक आरोग्य पथके	संख्या	९	८१
५]	सजात्मिक बाल विकास गट योजना	संख्या	५	१३१
६]	अंगणावाडीत उपस्थित राहणारी	संख्या	३५४४४	३३६७९१

मुले

[अकरा] शिक्षण

क्र.सं.	विवरण	संख्या	[१९८८=८९]	[१९९०=९१]
१]	स्कूण प्राथमिक शाळा	संख्या	१७५७	५७६१२
२]	एक शिक्षाकी शाळा	संख्या	३१८	१३१८७
३]	प्राथमिक शाळेतील विद्यार्थी	संख्या हजारात	२९५	१०४२७
४]	प्राथमिक शाळेतील शिक्षक	== " " ==	८	२६७
५]	प्रत्येक शिक्षकामागे प्राथमिक शाळेतील विद्यार्थी	संख्या	३७	३९

[बारा] दुय्यम शिक्षण

क्र.सं.	विवरण	संख्या	[१९८८=८९]	[१९९०=९१]
१]	दुय्यम शाळा	संख्या	३४६	१००२६
२]	शाळेतील स्कूण विद्यार्थी	संख्या हजारात	१६६	५७४३
३]	शाळेतील शिक्षक	== " " ==	५	१७७
४]	प्रत्येक शिक्षकामागे दुय्यम शाळेतील विद्यार्थी	संख्या	३३	३२

[तेरा] उच्च शिक्षण

क्र.सं.	विवरण	संख्या	[१९८८=८९]	[१९९०=९१]
१]	संस्था	संख्या	११	११३२
२]	स्कूण विद्यार्थी	संख्या हजारात	१५	१०७१

[चौदा] अ] प्रौढ शिक्षण [३०.९.९०]

क्र.सं.	विवरण	संख्या	८९०	२६३४९
१]	प्रौढ शिक्षण केंद्रे	संख्या	८९०	२६३४९
२]	पौढांची उपस्थिती	संख्या हजारात	२७	८४३

ब] तांत्रिक शिक्षण

औद्योगिक प्रशिक्षण संख्या

१]	शासकीय व शासन सहाय्यीत	संख्या	३	उ. ना.
२]	इतर खाजगी	संख्या	==	==
३]	शासकीय व शासन सहाय्यीत	संख्या	९७६	उ. ना.

औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांमध्ये मंजूर झालेल्या जागा

=====

१	२	३	४	५
३] तांत्रिक व व्यावसायिक शिक्षण संस्था				
१] शासकीय व शासन सहाय्यीत संख्या	१९		उ. ना.	
२] इतर [खाजगी] संख्या	==		==	
४] शासकीय व तांत्रिक व्यवसाय संख्या हजारात	३		उ. ना.	
५] अभियंतांची संख्या		उ. ना.		उ. ना.

[पंधरा] परिवहन आणि दळणवळण [३१.३.१९९१ अस्थायी]

१] एकूण रेल्वे मार्ग लांबी	कि.मी.	२५३	५४३४
२] रस्त्यांनी जोडलेली गावे	संख्या	५०५	उ. ना.
३] एकूण रस्त्यांची लांबी [पुढांकित]	कि.मी.	६२५२	१७२९६५
४] राष्ट्रीय महामार्गांची लांबी	कि.मी.	१०३	२९५९
५] राज्य महामार्गांची लांबी	कि.मी.	७५७	३०९७५
६] महत्त्वाच्या जिल्हा रस्त्यांची लांबी	कि.मी.	१०९५	३८९३६
७] इतर जिल्हा रस्त्यांची लांबी	कि.मी.	१५१५	३८५७३
८] ग्रामीण रस्त्यांची लांबी	कि.मी.	२७८२	६१५२२

[सोळा] मिण्याच्या पाण्याचा पुरवठा [१९९०=९१]

कठीण गावांची संख्या	संख्या	१३६	[१. ४. ९०] ३७५६
१] डोंड्यांना केलेला पुरवठा [१९९०=९१]			
अ] नळाचा-पाणी पुरवठा	संख्या	१५०	१६१९
ब] कूप नलिका	संख्या	८२९	=
क] साध्या विहिरी/विंधाण विहिरी	संख्या	निरंक	६६३
२] टँकर्स किंवा क्लगाडीने पुरवठा केलेली	संख्या	१६	५६२०
जाणारी गावे			
३] योजनेत समाविष्ट करावयाची गावे	संख्या	उ. ना.	निरंक

[सतरा] घरवांधाणी १९९०=९१

मुमिहिन कामगारांसाठी वांधलेल्या	संख्या	५४६	१७००
इमोपड्या			

=====

[पुढे चालू]

[५]

१	२	३	४	५
[अठरा] स्वात्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रम [१९८१]				
१]	द्वारद्वय रेडोखाली कुटूबे ८२=८३	संख्या[लाखात]	२	३४
२]	१९९०-९१ मधील लाभार्थी	संख्या	१२०३७	उ. ना. [१९९०=९१]
[एकोणिस] रोजगार निर्माती [१९९०=९१]				
अ]	रोजगार हमी योजना	मनुष्य[कोटीत]	०.९४	८.९४
ब]	जवाहर रोजगार कार्यक्रम	==""==	०.३९	८.५०
[वीस] आदिवासी कल्याणकारी योजना [३१.३.९१]				
	आदिवासीकरिता आश्रमशाळा	संख्या	१८	६०२
[एकविस] मागासवर्गीयांसाठी कल्याणकारी योजना १९९०=९१				
अ]	मागासवर्गीयांसाठी वसतीगृहे	संख्या	८८	२२५७
ब]	वसतीगृहात राहणारे विधार्थी	संख्या	३३९४	१००२५०
[बावीस] जिल्हा नियोजन [१९९०=९१]				
१]	वार्षिक योजनेतील मंजूर तरतुद	रु. कोटीत	२२.३९	१५२१
२]	अनुशोषा भासून काढण्यासाठी तरतुद	रु. कोटीत	४.४९	निरंक
[तेवीस] नागरी पुरवठा				
१	१. रास्त भावांची दुकाने १९९०=९१	संख्या	१३५२	३५४३७
	२. पुरविलेला स्कूण पुरवठा १९९०=९१	०००टन	४२	उ. ना.
	३. शासकीय गुदामे ३१.३.९१	संख्या	११	१३०१
	४. साठविण्याची क्षमता	०००टन	२	७४०

=====

टिप := उ. ना. := उपलब्ध नाही

आधार := अर्धा व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई